

Inkoop van eigen aandelen

Stephan Janssens

Senior Consultant

Ernst & Young Tax Consultants

De laatste tijd is er erg veel belangstelling voor de techniek van de inkoop van eigen aandelen. De reden daarvoor is dat de Bijzondere Belastinginspectie een frontale aanval heeft ingezet tegen zowat alle inkopen.

Zoals vaak worden de goeden met de kwaden vermengd : niet alle inkopen van eigen aandelen werden verricht met als enig oogmerk, het ontwijken van belastingen.

Vennootschapsrechtelijk

« Inkoop van eigen aandelen » is de naam die juristen geven als een vennootschap haar eigen aandelen aankoopt. In feite kan dit niet : een vennootschap kan moeilijk eigendom zijn van zichzelf.

Toch is het niet verboden: een vennootschap mag tot 10% van haar eigen aandelen aankopen, maar daarna moet de vennootschap een einde maken aan de situatie. Ze mag de aandelen voortverkopen of ze kan ze vernietigen.

Waarom ?

Er kunnen verschillende redenen zijn om de aandelen te verkopen aan de vennootschap. Misschien is er geen tegenpartij beschikbaar, of willen de andere aandeelhouders de aandelen voorlopig nog niet kopen, maar later wel. Het kan gaan om aandelen van een overleden aandeelhouder. Of misschien wil de vennootschap aandelen verspreiden onder haar personeel.

Maar voor heel wat belastingplichtigen is de inkoop van eigen aandelen een gedroomde techniek om de reserves van de vennootschap uit te keren aan de aandeelhouder(-s).

In principe keert de vennootschap haar winsten uit onder de vorm van een dividend.

Maar op dividenden is voorheffing verschuldigd: tegenwoordig bedraagt die 25%, in sommige gevallen 15%.

Maar als de vennootschap haar winsten bijhoudt, en achteraf haar aandelen zelf aankoopt, dan realiseert de aandeelhouder een meerwaarde op de aandelen. Er is dan geen sprake meer van een dividend, en dus ook niet van roerende voorheffing.

Twee fronten

Het gebeurt wel vaker dat een belastingparende techniek zo sterk gepromoot wordt, of zo aggressief wordt toegepast, dat de fiscus hem niet langer kan negeren. Dat is ook hier het geval.

In eerste instantie kan de fiscus argumenteren dat de meerwaarden op de aandelen toch belastbaar zijn.

Er is immers in het fiscale wetboek een soort "vuilbak"-artikelje dat alle inkomsten belastbaar maakt, in zoverre de inkomsten voortkomen uit verrichtingen die niet behoren tot het normale beheer van het privé-vermogen.

Wie aandelen verkoopt zal dat in principe doen binnen het normale beheer van zijn privé-vermogen.

Maar stel dat de enige aandeelhouder van een vennootschap, een deel van zijn aandelen verkoopt aan de vennootschap: als de enige motivatie voor deze transactie, een belastingbesparing is, dan is het niet denkbeeldig dat de fiscus dit niet beschouwd als een normaal beheer van het privé-vermogen.

Het tweede front is dat van de herkwalficatie van de meerwaarden.

Meerwaarden zijn dividenden

Naar verluidt zou het Hoofdbestuur aan de lokale controlkantoren de opdracht gegeven heb-

ben om alle gevallen waarin een inkoop van eigen aandelen heeft plaatsgehad sinds 1996, aan een grondige controle te onderwerpen.

Telkens zij een inkoop van eigen aandelen vinden, moeten ze nagaan of de anti-rechtsmisbruikbepaling niet toegepast kan worden.

Deze anti-rechtsmisbruikbepaling (artikel 344§1 van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992) laat de fiscus toe om een handeling die u stelde, een andere juridische kwalificatie te geven. Zij zal dit met name doen als blijkt dat u geen enkele 'rechtmatige economische of financiële behoefte' had om de handeling te stellen. Een fiscaal doel is geen 'rechtmatig economisch of financieel' doel.

Laten we dit 'vertalen' naar de inkoop van eigen aandelen : als uw vennootschap haar eigen aandelen inkocht om ze te vernietigen, dan heeft de fiscus de mogelijkheid om te stellen dat het in werkelijkheid niet gaat om een inkoop van eigen aandelen, maar om de uitkering van een dividend, tenzij u uiteraard kunt aantonen dat er een 'rechtmatig economisch of financieel' doel werd nagestreefd.

Wie te maken krijgt met een dergelijk dossier zal dus in eerste instantie moeten nagaan of er een rechtmatige motivatie kan gegeven worden voor de inkoop van de eigen aandelen. We gaven hierboven al enkele voorbeelden.

Voor de proportionele inkopen zijn gevisieerd. Het gaat om de gevallen waar alle aandeelhouders (proportioneel) evenveel aandelen verkopen aan de vennootschap, of waar er slechts één aandeelhouder is.

In die situaties ligt het bijna voor de hand dat de enige reden van de transactie een belastingbesparing is.

Belangrijk is dus vast te stellen of er al dan niet een wijziging in de controle heeft plaatsgehad.

Als dat effectief het geval is dan kan

de fiscus nooit argumenteren dat er in werkelijkheid een dividend werd uitgekeerd : immers, een dividend kan nooit een wijziging in de controle van de vennootschap tot gevolg hebben.

De rechter beslist

Volgens de berichten die ons bereiken lijkt het erop dat de fiscus tot het uiterste wil gaan want de bezwaarschriften worden in de meeste gevallen niet aangenomen. Dit betekent dat de belastingplichtige gedwongen wordt naar de rechtbank te stappen.

Wij kijken samen met u uit naar de eerste vonnissen.

• • •

dr.ec. **Norbert Vanhove** gaf op 12 oktober 1999 de inleiding op de studiedag 'De hervorming van de Europese Structuurfondsen: impact op groei en werkgelegenheid', SEP, Brussel;

sprak op 11 januari 2000 over 'Tourism and hospitality in the 21st century' te Guildford (UK).

• • •

dr.sc. **Rik Houthaeye** sprak op 8 juni 1999 over 'Structuurplanning en Mobiliteit, Waarheen?', tijdens een symposium te Zaffelare;

op 26 augustus 1999 over 'Changing aspects of the strategic role and institutional position of Regional Development Agencies', Regional Science Association, European Conference te Dublin;

op 19 september 1999 over 'Strategic and Institutional Re-design in Regional Development. The role of Regional Development Agencies', Regional Studies Association, International Conference 'Regional Potentials in an Integrating Europe' te Bilbao.

• • •

ir. **Johan Lammerant** sprak op 26 november 1999 te Cairo, Egypte op 'Environment 99', the Second International Conference & Trade Fair for Environmental Management and Technologies over 'Integration of Environmental Management Systems with Quality and Safety Management Systems'.

• • •

ir. **Grete De Maeyer** sprak op 7 december 1999 te Nazareth over 'Milieu-effectrapportering in theorie en praktijk' in het kader van de opleiding voor milieucoördinatoren ingericht door WES en CKZ.

• • •

lic. **Patrick Van Impe** nam deel aan een panelgesprek op 18 februari 2000 georganiseerd door FBAA en Car&Busmagazine met als thema : 'Virtueel reisbureau : uitdagingen en troeven'.

• • •

lic. **Hans Desmyttere** sprak op 21 december 1999 over 'De activiteiten van de GOM - West-Vlaanderen' voor de Eerste Commissie Economie Provincieraad.

BUSINESS BANKING

Volgt

uw bank

uw

ideeën?

BACOB wel.

U bent bedrijfsleider of zelfstandige, of u hebt een vrij beroep. En u wilt hogerop. Maar daarvoor hebt u goed advies nodig, vooral op het punt van financieel beheer. BACOB kan u helpen. Welke ideeën u ook koestert, met het gamma professionele diensten van BACOB gaat het vast de goede richting uit. We bieden correcte en stipte betalingen, elektronische verwerking van de verrichtingen, een vlotte kredietverlening en voordelige beleggingsformules. Vanaf nu hebt u alle troeven in handen om uw ideeën te realiseren. Vraag meteen meer informatie in het dichtstbijzijnde BACOB-kantoor.

Bank u wel